

Saksb.: Silje Johnsen
e-post: fmnosjo@fylkesmannen.no
Tlf: 755 31 685
Vår ref: 2014/949
Deres ref:
Vår dato: 28.04.2014
Deres dato:
Arkivkode:

Endelig rapport

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt i Steigen kommune

Tilsynsdato: 26.03.14

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Hovedinntrykk.....	3
3. Resultater fra tilsynet.....	4
Avvik 1.....	4
Avvik 2.....	5
Merknader.....	6
4. Oppfølgingen av tilsynet.....	6
5. Gjennomføring av tilsynet.....	7
5.1 Deltakere.....	7
5.2 Dokumentunderlag.....	7

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter tilsyn i Steigen kommune den 26.mars 2014. Tilsyn med kommunens oppfylles av plikter etter sivilbeskyttelseslovens §§ 14 og 15 og forskrift om kommunal beredskapsplikt er gjennomført med hjemmel i kap. 10 A i lov av 25.9.1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Hensikten med tilsynet var å kontrollere kommunens arbeid, det helhetlige ansvar og pådriverrollen jf. forskriftens § 1 og hvordan kommunen etterlever bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt. Tilsynet hadde hovedfokus på følgende forskriftsbestemmelser:

Hensikten med tilsynet var å kontrollere kommunens arbeid, det helhetlige ansvar og pådriverrollen jf. forskriftens § 1 og hvordan kommunen etterlever bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt. Tilsynet hadde hovedfokus på følgende forskriftsbestemmelser:

- Kommunens helhetlige ROS-analyse, jf. § 2
- Kommunens helhetlige og systematiske arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, jf. § 3
- Kommunens overordnet beredskapsplan, jf. § 4.

Vi gjør oppmerksom på at forskriften omhandler flere lovkrav innen kommunal beredskapsplikt, herunder §§ 5 – 9, som vil ha økt fokus ved neste tilsyn. Ut fra dette gir rapporten ingen fullstendig tilstandsvurdering av kommunens etterlevelse av bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt.

Tilsynet er gjennomført som systemrevisjon, der følgende hovedelementer inngår: gjennomgang av innsendte dokumenter, tilsynsbesøk med intervjuer og utarbeidelse av rapport. Tilsynet er samordnet med og inngår som en del av Fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet for inneværende år.

2. Hovedinntrykk

Steigen kommune har en god overordnet beredskapsplan og en rekke beredskapsplaner som dekker de viktigste sektorområdene. Kommunen har ivaretatt samfunnssikkerhet i planstrategien, og det forebyggende arbeidet i kommunalplanlegging og byggesaksbehandlinger synes godt ivaretatt. Det er positivt at kommunen har en beredskapskoordinator som har god oversikt og kunnskap om samfunnssikkerhet og beredskap.

Kommunen har imidlertid en del utfordringer og mangler i forhold til å innfri de lovpålagte kravene som følger av forskrift om kommunal beredskapsplikt. Blant annet har ikke Steigen kommune utarbeidet en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, og mangler dermed et viktig grunnlag for å tilfredsstille de lovpålagte kravene som følger av forskriften.

Totalt har tilsynet medført to avvik, og en merknad.

3. Resultater fra tilsynet

Ved utarbeidelsen av rapporten benyttes følgende definisjoner på funn som blir gjort under tilsynet:

- Avvik viser til manglende etterlevelse av krav fastsatt i bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt etter forskrift om kommunal beredskapsplikt.
- Merknad omhandler funn det er grunn til å påpeke for å sikre forbedring i oppfølging av bestemmelsene i forhold til beredskapsplikten.

Under tilsynet med Steigen kommune ble følgende avvik avdekket:

Avvik 1. Steigen kommune mangler en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Avviket gjelder følgende myndighetskrav:

- Forskrift om kommunal beredskapsplikt av 22.08.11, § 2 helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Begrunnelse/utdypende kommentarer:

Kommunen har ikke gjennomført en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, jf. kravene i forskriften § 2. Nedenfor gjengis kravene som stilles i forskriftens § 2 i sin helhet (sitat).

«Kommunen skal gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, herunder kartlegge, systematisere og vurdere sannsynligheten for at uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen og hvordan disse kan påvirke kommunen.

Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal forankres i kommunestyret.

Analysen skal som et minimum omfatte:

- a) Eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen*
- b) Risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen*
- c) Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre*
- d) Særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur*
- e) Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet*
- f) Behovet for befolkningsvarsling og evakuering*

Kommunen skal påse at relevante offentlige og private aktører inviteres med i arbeidet av risiko- og sårbarhetsanalysen.

Der det avdekkes behov for videre detaljanalyser skal kommunen foreta ytterligere analyser eller oppfordre andre relevante aktører til å gjennomføre disse. Kommunen skal stimulere relevante aktører til å iverksette forebyggende og skadebegrensende tiltak.»

For en fylldigere beskrivelse av hva kravet om en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse innebærer, viser vi til «Veiledning til forskrift om kommunal beredskapsplikt» utarbeidet av DSB.

Avvik 2. Kommunens «helhetlige og systematiske samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid» oppfyller ikke kravene i lov og forskrift.

Avviket gjelder følgende myndighetskrav:

- Forskrift om kommunal beredskapsplikt av 22.08.11, § 3 helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid.

Utdypende kommentarer:

I følge forskriften § 3, a) skal kommunen på bakgrunn av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen «utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet». Vi viser også til § 1, første ledd, hvor det fremgår at «kommunen skal jobbe helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen.»

Steigen kommune mangler en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, og mangler dermed en viktig forutsetning for å kunne utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og en plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Dette kan ivaretas gjennom en oppfølgingsplan, som skal inneholde målsettinger, hvordan funn i en helhetlig ROS-analyse kan følges opp, hvilke risikoområder og tiltak som skal prioriteres, hvem som har ansvar for de ulike tiltak, tidsfrister mm, jf. § 3 bokstav a). Oppfølgingsplanen skal også blant annet bidra til at kommunen etablerer system og rutiner som sikrer at de lovpålagte oppgavene blir ivaretatt.

Merknader:

Merknad. Steigen kommunes «Plan for kommunal kriseledelse» har behov for forbedringer.

Steigen kommune har en oversiktlig og god overordnet beredskapsplan. Planen har imidlertid en del svakheter i forhold til forskriften § 4:

- Beredskapsplanen er ikke utarbeidet med utgangspunkt i kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse, jf. § 4, første ledd.
- Varslingslisten er mangelfull, blant annet er ikke stedfordrer for ordfører oppført i varslingslisten til tross for at vedkommende har en definert rolle i kriseledelsen, jf. § 4, andre ledd b).
- Ressursoversikten kan forbedres, jf. § 4, andre ledd bokstav c).
- Evakueringsplaner og plan for befolkningsvarsling kan forbedres, jf. § 4, andre ledd bokstav d).

Ved neste revisjon av kommunens kriseplan bør disse temaene prioriteres.

4. Oppfølgingen av tilsynet

Fylkesmannen ber kommunen avklare hvordan avvikene skal følges opp og når de skal være lukket. En framdriftsplan for oppfølgingsarbeidet sendes Fylkesmannen **innen 10.juni 2014**.

Om det er behov for bistand i oppfølgingen kan Fylkesmannen kontaktes. Når avvikene er lukket i tråd med oppfølgingsplanen, ber vi om å få beskjed om dette, inkludert relevant dokumentasjon.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen kan gi pålegg dersom ikke avvikene blir lukket i tråd med kommunens oppfølgingsplan, jf. kommuneloven § 60 d.

5. Gjennomføring av tilsynet

Tilsynsvarsel ble gitt av Fylkesmannens brev av 12.02.2014. Tilsynet ble gjennomført den 26.03.14 fra kl. 09.00 til kl. 14.45 med åpningsmøte, fem intervjuer og sluttmøte.

5.1 Deltakere

Tabellen nedenfor viser hvilke personer fra kommunen som har vært involvert i tilsynet.

Navn	Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Roy Hanssen	Rådmann	x	x	x
Asle Schrøder	Ordfører	x	x	
Inge Albriktsen	Kommunalsjef	x	x	x
Siv Johansen	Leder helse og omsorg	x	x	
Tordis Sofi Langseth	Avd. leder plan, utvikling og drift	x	x	x
Lisbeth Aalstad	Leder serviceavdelinga	x		x

Fra Fylkesmannen deltok seniorrådgiver Karsten Steinvik (tilsynsleder) og rådgiver Silje Johnsen.

5.2 Dokumentunderlag

Følgende dokumenter ble tilsendt Fylkesmannen fra kommunen i forkant av tilsynet, og ble benyttet under tilsynet:

- Plan for kriseledelsen i Steigen kommune (behandlet og vedtatt 21.12.05. revidert oktober 2013)
- Plan for psykososial beredskap i Steigen (09.05.11)
- Politisk org. Steigen kommune – redigert
- Plan for helsemessig og sosial beredskap i Steigen kommune (21.12.05)
- Delegasjonsreglement (03.09.03)
- Planstrategi (vedtatt 13.12.11)
- Organisasjonskart for Steigen kommune

Bodø, 28.04.14

Karsten Steinvik
Seniorrådgiver

Silje Johnsen
Rådgiver